
Kyrkomötet
Ekumenikuskottets betänkande 2023:10

Lika rätt vid Augusta Victoria-sjukhuset

Sammanfattning

Detta betänkande behandlar motion 2023:56 Lika rätt för barn som vårdas på Augusta Victoria-sjukhuset. Motionären vill att Svenska kyrkan ska arbeta för att barnkonventionens grundläggande principer ska gälla så att alla barn på sjukhuset har lika rätt till vård och behandling och lika rätt till föräldrarnas närvaro vid vård och behandling.

Utskottet konstaterar att Augusta Victoria-sjukhuset är ett betydelsefullt sjukhus. På grund av Israels ockupation är möjligheterna för anhöriga att närvara vid vård av sina barn inte alltid möjlig. Utskottet anser att barnkonventionen är en viktig utgångspunkt för Svenska kyrkans arbete speciellt i relation till de organisationer som Act Svenska kyrkan samarbetar med i Israel och Palestina.

Utskottet föreslår att kyrkomötet avslår motionens punkt 1 och att punkterna 2 och 3 ska anses besvarade med vad utskottet anfört.

Till betänkandet finns fyra reservationer, ett särskilt yttrande och en särskild mening.

Utskottets förslag till kyrkomötesbeslut

Kyrkomötet beslutar att

1. avslå motion 2023:56 punkt 1,
2. motion 2023:56 punkt 2 ska anses besvarad med vad utskottet anfört,
3. motion 2023:56 punkt 3 ska anses besvarad med vad utskottet anfört.

Motionens förslag

Motion 2023:56 av Lena Östholm Munkberg m.fl., Lika rätt vid Augusta Victoria-sjukhuset

Kyrkomötet beslutar att uppdra till kyrkostyrelsen att

1. inleda en dialog med berörda parter om lika rätt för såväl palestinska som för israeliska barn vid Augusta Victoria-sjukhuset i Palestina.
2. arbeta för att Barnkonventionens grundläggande principer ska gälla så att alla barn på sjukhuset har lika rätt till vård och behandling,
3. arbeta för att Barnkonventionens grundläggande principer ska gälla så att alla barn på sjukhuset har lika rätt till föräldrarnas närvaro vid vård och behandling.

Bakgrund

Tidigare kyrkomöten

Någon liknande motion om barnkonventionen i relation till Augusta Victoria-sjukhuset har kyrkomötet inte behandlat tidigare.

Däremot har motioner om barnkonventionen varit uppe flera gånger i kyrkomötet. I motion 2012:46 Svenska kyrkan och barnkonventionen, ville motionären att FN:s barnkonvention ska relatera till kyrkoordningen samt att Svenska kyrkan ska arbeta för att barnkonventionen ska få bättre genomslag i svensk lagstiftning. Motionen avslogs då kyrkomötet ansåg att uppdraget i enlighet med motionen för närvarande inte är vägen att gå för att öka barns och ungas rättigheter i kyrkan och i samhället i stort.

Sedan 1 januari 2020 är barnkonventionen svensk lag.

Vård på Augusta Victoria-sjukhuset

Augusta Victoria-sjukhuset etablerades 1948 och ägs av Lutherska världsförbundet. Svenska kyrkan har sedan 1950-talet bidragit till Augusta Victoria-sjukhusets arbete. Svenska kyrkan har en person i styrelsen för sjukhuset.

På Västbanken och i Gaza är det mycket svårt för palestinier, som lever isolerat under ockupation, att få vård. Det saknas sjukhus och människors rörelsefrihet är mycket begränsad.

Act Svenska kyrkan stödjer Augusta Victoria-sjukhuset i Jerusalem som är det enda specialistsjukhuset för palestinier på Västbanken och i Gaza. Sjukhuset har bland annat en avdelning för cancersjuka barn, och särskilda mammografibussar, så att vårdpersonal kan besöka de kvinnor på Västbanken som inte kan ta sig till sjukhuset själva. Det finns även en psykosocial mottagning med socialarbetare som ger rådgivning åt patienter och deras familjer, samt en dialysavdelning för behandling av njursjuka barn och vuxna samt diabetesvård.

När det gäller israeliska barn får de vård på israeliska sjukhus. Sjukvården i Israel håller generellt mycket god standard och israeliska medborgare är inte hindrade av de rörelserestriktioner som ockupationen innebär för palestinier.

I en rapport från Världshälsoorganisationen (WHO) framgår att rätten till vård och behandling, samt rätten för barn att ha en förälder närvarande under sjukhusvistelsen är rättigheter som ofta kränks för palestinska barn.¹

Utskottets överväganden

Utskottets förslag:

1. Kyrkomötet beslutar att avslå motion 2023:56 punkt 1.
2. Kyrkomötet beslutar att motion 2023:56 punkterna 2 och 3 ska anses besvarade med vad utskottet anfört.

Utskottet konstaterar att Augusta Victoria-sjukhuset (AVH) är ett betydelsefullt sjukhus där bland annat högkvalitativ cancervård bedrivs för barn och vuxna.

På grund av Israels ockupation av Västbanken och isolering av Gaza är det inte alltid möjligt för anhöriga att närvara vid vården av deras barn. Speciellt utmanande är det för unga föräldrar från Gaza att få tillstånd att följa med sina barn till sjukhuset. Utskottet anser att detta är oacceptabelt och vill att barnkonventionen ska gälla. Svenska kyrkan är dock inte huvudman för AVH och styr därför inte över sjukhusets

¹ <https://applications.emro.who.int/docs/9789292740887-eng.pdf?ua=1>

verksamhet. Frågan berör heller inte sjukhusets drift utan en problematik som rör Israel och Palestina-konflikten. Utskottet kan därför inte bejaka punkt 1 i motionen.

Den internationella verksamheten inom Svenska kyrkan arbetar redan med israeliska och palestinska organisationer för att främja fred och demokrati. Svenska kyrkan har en ledamot i AVH:s styrelse och bidrar både via Lutherska världsförbundet och bilateralt ekonomiskt och innehållsligt till verksamheten.

Utskottet konstaterar att barnkonventionen är lag i Sverige sedan 2020 och även ratificerad av Israel 1991, vilket utskottet vill lyfta i detta sammanhang.

Utskottet noterar att Svenska kyrkan bejakar att barnkonventionens grundläggande principer ska gälla. Det kan i detta sammanhang innebära ett stöd för att alla barn på sjukhuset ska ha lika rätt till vård och behandling och att alla barn på sjukhuset har lika rätt till föräldrarnas närvaro vid vård och behandling. Därför anser utskottet att punkterna 2 och 3 ska anses besvarade.

Uppsala den 5 oktober 2023

På ekumenikutskottets vägnar

Gun Eriksson, ordförande

Jakob Sundmark, sekreterare

Beslutande: Gun Eriksson, ordförande, Klas Corbelius, Agneta Brendt, Ulla Löfven, Christian Bonde, Katarina Glas, Ulla Birgersdotter, Eva-Maria Munck, Åsa Felix Everbrand, Lars-Ivar Ericson, Madelaine Erlandsson Starwing, Jan-Åke Isaksson, Mona Olsson, Håkan Sunnliden och Agneta Granström

Övriga närvarande vid beslutstillfället: Edvina Palmcrantz, Yvonne Stålnacke, Peter Weiderud, Johan Linnman, Josefine Carlsén, Inge-Bert Täljedal, Gudrun Wängelin Lernskog, Johan Hjertén, Birgitta Axelsson Edström, Margareta Karlsson och Kerstin Rossipal.

Biskoparna Sören Dalevi och Erik Eckerdal har deltagit i utskottets överläggningar.

Reservation 1

Jag reserverar mig mot utskottets förslag till beslut och yrkar bifall till motion 2023:56.

WHO rapporterar att rätten till vård och behandling samt rätten för barn att ha en förälder närvarande under sjukhusvistelsen är rättigheter som ofta kränks för palestinska barn.

Svenska kyrkan ska arbeta för rättvisa. Det ligger i kyrkans väsen att vara de utsattas röst, och i detta fall barnens röst. Alla barn på sjukhuset ska ha lika rätt till vård och behandling. Inget barn ska behöva vara utan sin förälder vid vård och behandling på sjukhuset.

Som folkkyrka är det en del av vår identitet att tala om det kristna budskapet också till politiker och maktens personer.

Agneta Granström

Reservation 2

Jag reserverar mig mot utskottets förslag till beslut när det gäller motion 2023:56, punkterna 2 och 3.

Utifrån formuleringen av punkterna 2 och 3 i motionen kan man få intrycket att barnen på AVH särbehandlas och att sjukhuset inte följer barnkonventionen. Barnens olika förutsättningar har inte med sjukhuset att göra, utan handlar om konsekvenser av staten Israels säkerhetsöverväganden i form av t.ex. gränskontroller.

Med anledning av ovanstående önskar jag reservera mig och yrkar avslag på motionens samtliga tre punkter.

Madelaine Erlandsson Starwing

Reservation 3

Jag reserverar mig mot utskottets förslag till beslut och yrkar bifall till motion 2023:56, punkt 3.

Det är vår skyldighet att se barnen ur deras perspektiv och låta barnen och världen veta att Svenska kyrkan inte överger dem

Mona Olsson

Reservation 4

Jag reserverar mig till förmån för mitt avslagsyrkande till punkterna 2 och 3.

Jan-Åke Isaksson

Särskilt yttrande

Svenska kyrkan är större än enskilda motioner. Därför ingår den här motionen i ett större sammanhang. Under några år har ett antal motioner direkt eller indirekt kritiserat israelisk inrikespolitik. Tillsammans bildar dessa ett mönster som gör att Svenska kyrkan framstår som en part i konflikten Israel-Palestina.

Det är lovvärt med följeslagare, att förorda barnkonventionen och mänskliga rättigheter, men det kan gälla alla länder, inte specifikt Israel. Israel är, för övrigt, Mellanösterns enda demokrati. Det gör det möjligt för Svenska kyrkan att stödja och berömma Israel, inte bara konsekvent kritisera landet för dess brister. Sammantaget ger dessa och liknande motioner snarare intryck av svensk partipolitik än sund kyrkopolitik.

Håkan Sunnliden

Särskild mening

Utifrån formuleringen av punkterna 2 och 3 i motionen kan man få intrycket att barnen på AVH särbehandlas och att sjukhuset inte följer barnkonventionen. Det finns inget som tyder på detta. Barnens olika förutsättningar har inte med sjukhuset att göra, utan handlar om konsekvenser av staten Israels säkerhetsöverväganden i form av till exempel gränskontroller.

Johan Hjertén